

Zuzana Candigliota, advokátka

vedená v seznamu advokátů České advokátní komory pod ev. číslem: 16127

Kancelář Burešova 6, 602 00 Brno, Česká republika | IČ 03746933

Tel. +420 607 005 043 | E-mail candigliota@gmail.com | Datová schránka by2wpca

---

Okresnímu soudu v Mělníku
Krombholcova 264
276 46 Mělník

V Brně dne 19. 2. 2015

Žalobkyně:

- a) [REDACTED], nar. [REDACTED] 1980,
- b) nezletilá [REDACTED], nar. [REDACTED] 2012, zastoupená zákonnou zástupkyní
– žalobkyní 1)
obě trvale bytem [REDACTED]

Zastoupeny: Zuzanou Candigliota, ev. č. ČAK 16127
se sídlem Burešova 6, 602 00 Brno

Žalovaná: ALMEDA, a. s., IČ: 250 79 174
provozovatel Nemocnice Neratovice
Alšova 462, 277 11 Neratovice

Žaloba na ochranu osobnosti

- spojená s žádostí o osvobození od soudních poplatků

Přílohy:

Plné moci (2x)

Popis rozhodujících skutečností

Žalobkyně a) (dále též „klientka“) podává tuto žalobu za sebe a svoji nezletilou dceru žalobkyni b) (dále též „nezletilá“), neboť během jejího porodu a po porodu na gynekologicko-porodnickém oddělení žalované Nemocnice Neratovice (ALMEDA, a. s.) došlo k porušení jejich osobnostních a základních lidských práv.

Klientku jednání personálu hluboce zasáhlo, psychicky i fyzicky ji poškodilo tak, že byla nucena vyhledat psychoterapii a dodnes se tím nebyla schopna zcela srovnat. Také chce předejít tomu, aby se podobné jednání opakovalo vůči ní nebo jiným rodičkám. Proto se rozhodla i po časovém odstupu podat na nemocnici tuto žalobu.

Dne 20. 2. 2012 v dopoledních hodinách přijela klientka se svým partnerem do žalované nemocnice k porodu.

Při příjmu odmítla podepsat „souhlas s porodem“, jak dokument o rozsahu dvou A4 stran textu nazývala porodní asistentka. Klientka neměla možnost si dokument v klidu přečíst a nebyla porodní asistentkou ani seznámena s obsahem, proto odmítla podepsat. Přestože klientka navštívila nemocnici dvakrát i před porodem při prohlídce porodního sálu a při návštěvě předporodní poradny lékaře, dokument jí dopředu poskytnut k nastudování nebyl.

Klientka si s sebou k porodu přinesla sepsané dříve vyslovené přání týkající se porodu - porodní přání, které bylo předáno při příjmu personálu nemocnice. Ze strany personálu však následně došlo k porušení tohoto přání klientky, tedy k provedení určitých úkonů bez informovaného souhlasu, směřujících přímo proti jejímu přání a proti ústně vyslovené vůli. Po porodu bylo klientce zakázáno opustit nemocnici a došlo tak k omezení osobní svobody klientky i nezletilé.

Urychlování porodu

Navzdory porodnímu přání klientky, ve kterém uvedla, že si nepřeje jakékoliv urychlování průběhu porodu, a nesouhlasu s urychlováním porodu vyjádřenému klientkou přímo u porodu, byl klientce injekčně podán syntetický hormon oxytocin.

Bezdůvodné podání antibiotik

Klientce byla před porodem podána antibiotika, s čímž sice souhlasila, ale nebyla informována o tom, že podání antibiotik v závěru porodu nemá žádný přínos a pouze může uškodit, a to zejména dítěti. Kdyby měla relevantní informace, s jejich podáním by nesouhlasila.

Nucená poloha víže a nohy v držadlech

Během samotného porodu došlo následně k porušení práva na osobní svobodu klientky, kdy během první doby porodní byla psychickou manipulací porodní asistentky Bc. Kadlec nucena zaujmout polohu na zádech na porodním lůžku slovy „dítěti se nedaří dobře, když stojíte“. To, že se dítěti nemělo dařit dobře, nebylo zpětnou kontrolou záznamu CTG vyšetření potvrzeno – porodní asistentka tedy pouze chtěla klientku dostat do této rutinní polohy, která je ovšem škodlivá.

Ve druhé době porodní klientce násilím a proti její deklarované vůli daly porodní asistentky nohy nahoru do držadel, a to navzdory tomu, že v porodním přání výslovně uvedla, že si během první doby porodní přeje volnost pohybu a možnost zaujmout polohy, které jí budou příjemné, a během druhé doby porodní si přeje zvolit vlastní polohu samotného porodu dítěte, což byla poloha těla vertikální. I když se klientka snažila dávat nohy dolů, personál jí dával nohy zpět do držadel.

Nástřih hráze proti vůli klientky

Klientce byl navzdory jejímu porodnímu přání a verbálně vyjádřenému nesouhlasu přímo při porodu proti její vůli proveden nástřih hráze. Jeho provedení přitom nemělo žádný validní lékařský důvod, který by chirurgický zákrok činil nezbytně nutným. Klientka vnímala provedení nástřihu hráze jako trest za „konflikty“, zejména za to, že měla porodní přání s nestandardními, avšak legitimními požadavky, a že při příjmu odmítla podepsat dokument „souhlas s porodem“.

Přestřižení pupečníku a nevydání placenty v rozporu s přáním klientky

Podle porodního přání klientky mělo k přestřižení pupečníku dojít až po 24 hodinách od porodu placenty, kterou si klientka přála odnést domů. Klientka měla v úmyslu po porodu i s dítětem a nepřerušenou placentou odejít domů, což je postup, který není žádným právním předpisem zakázán.

Přání klientky vychází ze staré ruské tradice, na které si klientka zakládala, a šlo o výraz přesvědčení, myšlení a světonázoru klientky. Klientka si také chtěla nechat svou zdravou placentu zpracovat metodou enkapsulace pro možnost doplnění vzácných látek pro své zdraví a zdraví svého dítěte (např. hormony prolactin, kortison, oxytocin, vitaminy B6, E a další, železo, kménové buňky) v poporodním období.

Klientce nebylo umožněno si placentu ponechat, ani si na ni sáhnout, a dodnes neví, jak s ní bylo naloženo.

Nucení k vytlačení placenty

Podle porodního přání si klientka přála přirozený porod placenty. Po porodu ovšem klientka byla donucena příkazy personálu k okamžitému vytlačení placenty.

Odběr krve bez souhlasu klientky

Před porodem dítěte a placenty byla klientce bez jejího vědomí a souhlasu odebrána krev. Toto se klientka dozvěděla až při nahlížení do zdravotnické dokumentace dne 2. 3. 2012 a dosud jí není znám důvod neoznámení tohoto úkonu a nevyžádání si jejího souhlasu personálem. K odběru mohlo dojít bez jejího vědomí při zavádění kanyly.

Nerespektování soukromí a další neohleduplné a nedůstojné zacházení ze strany personálu

Porodu se účastnilo větší množství lidí (5-6 lidí), jejichž přítomnost nebyla při porodu potřebná, ani žádoucí, aniž by byl vyžádán její souhlas. Přitom klientka si v porodním plánu výslovně

přála co nejdříve prostředí a žádala v průběhu porodu péči pouze porodní asistentky, pokud by nebyl potřeba zásah k záchraně zdraví či života.

Porodní asistentce se nedařilo zavést klientce kanylu (pro preventivní podání ATB) – nejdříve klientce rozpíchala pravou ruku a následně i levou. Kanylu se podařilo zavést až pracovníci z ARO, kterou porodní asistentka přivolala na pomoc. Když klientka v přítomnosti sestry z ARO zakřičela od bolesti při kontrakci dělohy a současného napichování žíly, porodní asistentka pracovníci z ARO řekla: „Tak tohle tady máme!“ Porodní asistentka svým negativním výrokem jednoznačně narážela na výkřik klientky, namísto toho, aby ji v té chvíli podpořila a uklidnila.

Znemožnění opustit porodnici

Přestože si klientka se svým partnerem přáli po porodu opustit nemocnici a jet domů, bylo jim to znemožněno. Pediatr nemocnice MUDr. Košík dítě vyšetřil a souhlasil s propuštěním dítěte po telefonátu s praktickou dětskou lékařkou MUDr. Bartůškovou, která se zaručila, že dítě přebírá do péče. Ovšem poté gynekoložka nemocnice MUDr. Jarošová zakázala klientce opustit nemocnici s tím, že do 24 hodin od porodu ji nemůže propustit, přestože klientka byla v pořádku. Klientka po porodu nechtěla jít do dalšího konfliktu, proto se zákazu podřídila a v nemocnici – v nepřátelském a nerespektujícím prostředí s personálem, kterému nedůvěřovala – zůstala nedobrovolně až do dalšího rána – 21. 2. 2012. Partnerovi klientky přitom nebylo povoleno zůstat v nemocnici se svou ženou a dítětem a na noc byl nucen z nemocnice odejít.

Důkazy: výslech žalobkyně a), výslech otce žalobkyně b) – [REDAKCE], výslech tehdejšího personálu žalované, porodní přání žalobkyně a), zdravotnická dokumentace.

Porušení práva na ochranu osobnosti

Postupem a jednáním personálu žalované byla během porodu a po něm porušena práva žalobkyň na ochranu osobnosti a došlo k následujícím neoprávněným zásahům do jejich práv a ke vzniku následující nemajetkové újmy, přičemž je vždy specifikováno, které z žalobkyň byla způsobena neoprávněným zásahem újma:

Zásahy bez informovaného souhlasu a proti vůli žalobkyně

Klientce byl bez jejího souhlasu a proti její vůli podán oxytocin a proveden nástřih hráze a krátce po porodu přestřižen pupečník. Bez jejího souhlasu a vědomí jí byla odebrána krev. Těmito zásahy byla způsobena újma klientce a některým z nich i nezletilé:

Podáním oxytocinu byly klientka i nezletilá vystaveny jeho nežádoucím účinkům, mezi které patří mj. tíseň plodu a komplikace u rodiček. Podáním léčivého přípravku bez souhlasu a proti vůli klientky došlo k nerespektování její autonomie a jejího rozhodnutí o svém těle a k nedobrovolnému zásahu do fyzické integrity klientky. Podrobení klientky nedobrovolným zákrokům a z nich vyplývající ztráta kontroly nad porodním procesem se vážně projevily na její psychice a po porodu byla nucena vyhledat odbornou psychologickou pomoc a byla u ní diagnostikována posttraumatická stresová porucha. Psychické potíže klientky vzniklé

vdůsledku jednání personálu se pak nutně projeví i na jejím vztahu s nezletilou tím, že klientka byla nucena řešit svůj nepříznivý psychický stav namísto toho, aby se pouze radovala z narození nezletilé, jak by tomu mělo správně být. Psychické potíže klientky také mohly závažným způsobem narušit kojení nezletilé a vztah mezi klientkou a nezletilou, k čemuž došlo vdůsledku poporodního i pozdějšího stresu klientky.

Provedením nástřihu hráze došlo u klientky k úmyslnému způsobení zranění v intimních místech, které jí způsobilo nadměrnou bolest, dlouhodobé hojení a omezení v sexuální oblasti. Klientka byla také nedobrovolně vystavena rizikům tohoto zákroku, mezi která mj. patří krevní ztráty, infekce, trhliny v anální oblasti aj. Také tento nedobrovolný zákrok jí způsobil psychické problémy (viz výše), což zasáhlo jak život klientky, tak i nezletilé.

Přestřížením pupečníku krátce po porodu byla nezletilá vystavena rizikům tohoto úkonu, mezi která patří mj. zhoršení poporodní adaptace, anémie, rozvoj novorozenecké žloutenky. Tímto úkonem došlo k nerespektování autonomie klientky a jejího rozhodnutí o svém těle a těle nezletilé (neboť pupečník jejich těla spojuje) a k nedobrovolnému zásahu do fyzické integrity klientky a nezletilé. Nebyla respektována vůle klientky (a jejího partnera, otce nezletilé), která měla výraz v jejím přesvědčení, myšlení a světonázor klientky, ani právo nezletilé na rodičovskou péči v souladu s přesvědčením své matky. Rovněž tento nedobrovolný zákrok měl vliv na psychiku klientky v poporodním období i s vlivem na nezletilou.

Odběrem krve klientky bez předchozího poučení a vyžádání jejího souhlasu došlo k nerespektování její autonomie a jejího rozhodnutí o svém těle a k nedobrovolnému zásahu do fyzické integrity.

Podání antibiotik sice proběhlo se souhlasem klientem, ale nikoliv s informovaným souhlasem. Nebyla informována, že v jejím případě v závěru porodu už nemá podání antibiotik přínos a může pouze uškodit, jak jí, tak i nezletilé.

Uvedené zákroky byly provedeny v rozporu s tehdy platnou právní úpravou, především v rozporu:

- s požadavkem na informovaný souhlas (§ 23 zákona o péči o zdraví lidu a čl. 5 Úmluvy o lidských právech a biomedicíně),
- s nutností respektovat nedotknutelnost osoby a její předem vyjádřené přání - odmítnutí zákroku (č. 7 Listiny základních práv a svobod, čl. 9 Úmluvy o lidských právech a biomedicíně),
- s ustanovením § 23 odst. 4 zákona o péči o zdraví lidu, který definuje případy, kdy je možné provést zákrok proti vůli osoby plně způsobilé k právním úkonům,
- s ustanovením § 27c zákona o péči o zdraví lidu, podle kterého každý lékařský výkon, který není v bezprostředním zájmu osoby, na které má být proveden, lze provést pouze s předchozím písemným souhlasem takové osoby. Před udělením souhlasu musí být osoba úplně informována o povaze výkonu a jeho rizicích,

- s ustanovením § 23 odst. 3 zákona o péči o zdraví lidu, podle kterého je možné provést zákrok na nezletilém bez souhlasu rodičů pouze tehdy, pokud jde o neodkladnou péči nezbytnou k záchraně života nebo zdraví dítěte,
- s ustanovením § 31 zákona o rodině a čl. 32 odst. 4 Listiny základních práv a svobod, podle kterých péče o zdraví dítěte náleží do rodičovské zodpovědnosti a je právem rodičů a na tuto rodičovskou péči mají děti právo; práva rodičů mohou být omezena jen rozhodnutím soudu na základě zákona.
- s požadavkem na ochranu zdraví a právem na zdravotní péči v souladu se současnými dostupnými poznatky lékařské vědy a v souladu s příslušnými profesními povinnostmi a standardy (§ 11 odst. 1 zákona o péči o zdraví lidu, čl. 31 Listiny základních práv a svobod, čl. 4 Úmluvy o lidských právech a biomedicíně ve spojení s etickým kodexem ČLK),
- s požadavkem na ochranu tělesné a duševní integrity jedince, která tvoří aspekt „soukromého života“ (čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod).

Podle judikatury je zákrok bez kvalifikovaného, určitého a platného souhlasu neoprávněným zásahem do osobnostních práv. Podle rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 5. 11. 2009, č. j. 1 Co 13/2008-109, je provedení zákroku bez podání řádných informací a poučení o navrhovaném zásahu, jeho rizicích a případně nepříznivých důsledcích zásah do tělesné integrity a do práva na zdraví a soukromí. Podle rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 22. 5. 2009, sp. zn. 36 C 15/2008, došlo při operačním zákroku, kdy byl pacientce proveden další zákrok nad rámec poskytnutého informovaného souhlasu, k závažnému zásahu do tělesné integrity a neoprávněnému zásahu do práva na zdraví a osobní integritu. Za tuto nemajetkovou újmu jí byla přiznána náhrada ve výši 80.000,- Kč, která byla poté odvolacím Vrchním soudem v Praze zvýšena na 150.000,- Kč a po rozhodnutí Nejvyššího soudu, který shledal nutnost odrazujícího účinku odškodnění, zvýšena ještě na 300.000,- Kč.

Z judikatury Evropského soudu pro lidská práva je třeba zmínit rozhodnutí ve věci Yazgül Yilmaz proti Turecku (č. stížnosti 36369/06), podle kterého nucená gynekologická prohlídka může představovat nelidské a ponižující zacházení, a rozhodnutí ve věci Ternovszky proti Maďarsku (č. stížnosti 67545/09), podle kterého volba okolností porodu spadá pod právo ženy na ochranu soukromého života.

Výbor OSN pro odstranění diskriminace žen ve svém závěrečném doporučení z roku 2010 doporučuje, aby vláda v porodnictví zajistila, aby *„byly všechny zákroky byly prováděny pouze se svobodným, předchozím a informovaným souhlasem ženy“*.¹

Podle nedávné zprávy zvláštního zpravodaje OSN pro případy mučení a jiného krutého, nelidského nebo ponižujícího zacházení nebo trestání Juana M. Méndeze určité praktiky v

¹ http://www.vlada.cz/assets/ppov/rada-pro-rovne-prilezitosti/oddeleni/cedaw/Zaverecna_doporuceni_2010_schvaleno_vladou.pdf

rámci zdravotní péče včetně nedobrovolné péče mohou představovat nejen kruté, nelidské nebo ponižující zacházení, ale i naplňovat znaky mučení. Méndez vyzval k respektování práva na svobodný a informovaný souhlas se zdravotnickými zákroky bez diskriminace.²

Podle informací o počtu nástřihů hráze prováděných u žalované nemocnice, která poskytla webu Aperio,³ docházelo v roce 2005 k 70,8 % nástřihů hráze u vaginálních porodů, v roce 2008 k 35 % a v roce 2009 k 32,6 %. Tato četnost provádění je v rozporu s doporučeními Světové zdravotnické organizace, která považuje za opodstatněné procento zásahů pouze 10%. Ve zbývajících případech personál nemocnice provádí tento zákrok bezdůvodně, v rozporu s vědeckými poznatky a poškozují tím rodičky na zdraví. Při této praxi v dané nemocnici dostává právo klientky odmítnout tento zákrok velký význam.

Nevydání placenty v rozporu s přáním klientky

Personál nerespektoval přání klientky a nevydal jí její placentu a dokonce jí ani neumožnil si na ni sáhnout. Přitom klientka k ní měla zvláštní spirituální vztah a měla v úmyslu ji využít, což jí bylo znemožněno. Klientka nebyla informována o tom, proč její přání nebylo respektováno, ani jak bylo s její placentou naloženo. Tímto postupem personálu byla klientce způsobena újma.

- Klientce jednak bylo zabráněno realizovat své přesvědčení, myšlení a světonázor ve vztahu ke své placentě a jednat s ní v souladu s nimi a se starou ruskou tradicí, kterou chtěla následovat. Také jí bylo zabráněno nechat si svou zdravou placentu zpracovat metodou enkapsulace⁴ pro možnost doplnění vzácných látek pro své zdraví a zdraví svého dítěte (např. hormony prolactin, kortison, oxytocin, vitaminy B6, E a další, železo, kmenové buňky) v poporodním období. Bylo jí znemožněno nakládat s částí svého těla podle své vůle a v souladu se svým nejlepším přesvědčením, aniž by k tomu byl důvod. Nerespektování vůle klientky ohledně zacházení s její placentou rovněž přispělo svým dílem k poporodním psychickým problémům (viz výše), což zasáhlo jak život klientky, tak i nezletilé.

Přání klientky ohledně placenty vycházelo z jejího ústavně zaručeného práva na svobodu myšlení, svědomí a náboženského vyznání a práva svobodně projevovat své náboženství nebo víru. První zmiňované právo nepřipouští omezení, druhé zmiňované právo může být omezeno zákonem, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu veřejné bezpečnosti a pořádku, zdraví a mravnosti nebo práv a svobod druhých. Nebylo nijak prokázáno, že by nakládání s placentou dle přání klientky jakkoli ohrožovalo jeden z těchto veřejných zájmů.

I když zacházení s placentou po porodu bylo upraveno zákonem o péči o zdraví lidu v § 26 odst. 12, který stanovil, že plodové vejce, lůžko nebo těhotenská sliznice se zpopelňují ve spalovně nemocnice nebo v krematoriu, pokud se nepoužijí pro lékařské potřeby, s ohledem

---

² http://www.ohchr.org/Documents/HRBodies/HRCouncil/RegularSession/Session22/A.HRC.22.53_English.pdf

³ <http://www.aperio.cz/137/porodniceneratovice>

⁴ <http://www.zpracovaniplacenty.cz/#!enkapsulace/cee5>

na zmíněná ústavně zaručená práva klientky bylo nutné dát přednost jejímu přání a umožnit jí, aby s částí svého těla naložila v souladu se svým přesvědčením. Dotčeno je rovněž ústavně zaručené právo klientky činit, co není zákonem zakázáno, a právo na sebeurčení.

V této souvislosti lze odkázat na náleží Ústavního soudu (sp. zn. III. ÚS 449/06), podle kterého musí existovat výjimka z povinného očkování, pokud je to v rozporu s vírou a náboženstvím rodičů. Ovšem povinné očkování je prostředkem k ochraně veřejného zdraví, na rozdíl od domácího použití placenty, která neohrožuje veřejné zdraví. Tím spíše tedy mělo být respektováno přání klientky o nakládání se svou placentou.

Omezení osobní svobody a s tím související zásahy

K omezení osobní svobody klientky došlo několika způsoby. Jednak jí nebylo umožněno zvolit si svobodně polohu při porodu, jak si přála, a byla nucena podřídít se v Česku rutinní poloze vleže na zádech. Dále po porodu byla příkazy personálu donucena vytlačit placentu, a to opět v rozporu se svým přáním, podle kterého jí chtěla porodit přirozeně, tedy až nastane její spontánní oddělení se a opuštění dělohy. A poslední zásah do osobní svobody klientky, ale také nezletilé, spočíval v zákazu odejít domů a v nuceném setrvání v porodnici, přestože nezletilá byla zdravá a s doporučením souhlasil nemocniční pediatr, její převzetí do péče potvrdila praktická dětská lékařka a přestože klientka je svéprávná osoba, která měla právo opustit nemocnici i v případě ohrožení svého života a zdraví, což ovšem nebyl ten případ. Všechny tyto zásahy způsobily klientce újmu a první a poslední z nich také nezletilé.

Poloha na zádech při porodu je škodlivou praktikou v rozporu s vědeckými poznatky a touto vnucenou polohou byly jednak klientka i nezletilá vystaveny rizikům této polohy. Kromě toho tato vnucená poloha a násilné umísťování nohou klientky do držadel zasáhly lidskou důstojnost klientky a znamenaly pro ni ponižující zacházení. Tento postup personálu rovněž vedl k psychickým problémům klientky po porodu, jak je popsáno výše, a negativně ovlivnil klientku i nezletilou.

Nucení vytlačit placentu již krátce po porodu dítěte a nikoliv vyčkání jejího spontánního vypuzení, jak si klientka přála, je opět spojeno s riziky, kterým byla klientka vystavena. I tento postup měl vliv na její psychický stav s vlivem na klientku i nezletilou (viz výše).

Zákaz opustit nemocnici znemožnil klientce a nezletilé požívat jejich práva na osobní svobodu. Byly tak proti své vůli (nezletilá proti vůli své zákonné zástupkyně) drženy v nemocnici, které klientka s ohledem na nerespektující zacházení během porodu nutně musela vnímat jako nepřátelské prostředí. Nedobrovolný pobyt v takovém prostředí se projevil na její psychické nepohodě, což muselo ovlivňovat i nezletilou a mohlo mít vliv například na vzniklé problémy s kojením. Toto omezení osobní svobody bylo též jedním z důvodů poporodních psychických obtíží klientky, které měly negativní dopad na ni i nezletilou. Bylo také dotčeno právo klientky a nezletilé na rodinný život, neboť tímto zákazem byly odděleny od svého partnera a otce v tak citlivém a důležitém životním období, kdy přitom jejich vůle byla zůstat spolu.

Uvedené postupy personálu byly nejen v rozporu s právem na osobní svobodu, což je ústavně zaručené i osobnostní právo každého jednotlivce, ale též v rozporu s výše uvedenými ustanoveními právních předpisů upravujícími právo na informovaný souhlas, na respektování předem vysloveného přání, právo na rodičovskou péči, právo na zdravotní péči v souladu se současnými poznatky lékařské vědy a v souladu s příslušnými profesními povinnostmi a standardy a právo na respektování soukromého a rodinného života.

V prosinci 2014 rozhodl Evropský soud pro lidská práva v případě Hanzelkovi proti České republice, že žena má právo se zdravým dítětem opustit nemocnici hned po porodu a nucený návrat do nemocnice označil za porušení práva na respektování rodinného a soukromého života. Soud v části 67. rozsudku uvedl, že ani krátká doba (nedobrovolné) hospitalizace, ani to, že nedošlo k podrobení stěžovatelů (nedobrovolným) lékařským výkonům při této hospitalizaci nemá vliv na závěr, že došlo k zásahu do jejich práva.

Skutečnost, že klientka s dcerou nebyly nuceny setrvat v nemocnici použitím násilí (např. fyzickým držením, zamknutím), ale pouze na základě ústního zákazu, nemá vliv na to, že šlo o omezení osobní svobody. Jak konstatoval Evropský soud pro lidská práva v případě H. L. proti Spojenému království (č. stížnosti 45508/99), k omezení osobní svobody v instituci může dojít, aniž by byl zamčen nebo střežen východ. Z rozhodnutí v případě Ternovszky proti Maďarsku vyplývá, že právo na ochranu soukromí zahrnuje i volbu okolností porodu.

Nerespektování soukromí a další neohleduplné a nedůstojné zacházení ze strany personálu

V rozporu s přáním klientky se jejího porodu účastnilo velké množství lidí, jejichž přítomnost nebyla při porodu potřebná, ani žádoucí, aniž by byl vyžádán její souhlas. Přitom klientka si v porodním plánu výslovně přála co nejintimnější prostředí a žádala v průběhu porodu péči pouze porodní asistentky, pokud by nebyl potřeba zásah k záchraně zdraví či života.

Porodní asistentce se nedařilo zavést klientce kanylu (pro preventivní podání ATB) – nejdříve klientce rozpíchala pravou ruku a následně i levou. Kanylu se podařilo zavést až pracovníci z ARO, kterou porodní asistentka přivolala na pomoc. Když klientka v přítomnosti sestry z ARO zakřičela od bolesti při kontrakci dělohy a současného napichování žíly, porodní asistentka pracovníci z ARO řekla: „Tak tohle tady máme!“ Porodní asistentka svým negativním výrokem jednoznačně narážela na výkřik klientky, namísto toho, aby ji v té chvíli podpořila a uklidnila.

Během porodu je základní potřebou rodičky cítit se bezpečně, což vyžaduje zachování soukromí a s empatické a respektující jednání. Neempatické a nerespektující jednání a ignorování potřeby rodičky na soukromí zvyšuje riziko, že nastanou komplikace u porodu. Toto jednání personálu také přispělo k psychickým problémům klientky po porodu (viz výše) a negativně ovlivnil klientku i nezletilou.

Podobným nerespektujícím přístupem nemocnice se nedávno zabýval Evropský soud pro lidská práva v případě Konovalova proti Rusku (č. stížnosti 37873/04), kdy proti vůli rodičky byli k porodu připuštěni studenti medicíny, i když to odmítla. Soud shledal zásah do jejího práva na

ochranu soukromí a přiznal jí odškodnění ve výši 3000 Eur. Z rozhodnutí v případě Ternovszky proti Maďarsku vyplývá, že právo na ochranu soukromí zahrnuje i volbu okolností porodu.

Požadavek nápravy

Podle dříve platného ustanovení § 11 zákona č. 40/1964 (dále „občanský zákoník“), má fyzická osoba právo na ochranu své osobnosti, zejména života a zdraví, občanské cti a lidské důstojnosti, jakož i soukromí, svého jména a projevů osobní povahy.

Ustanovení § 13 odst. 1 občanského zákoníku zajišťuje fyzické osobě právo se zejména domáhat, aby bylo upuštěno od neoprávněných zásahů do práva na ochranu její osobnosti, aby byly odstraněny následky těchto zásahů a aby jí bylo dáno přiměřené zadostiučinění. Podle ustanovení § 13 odst. 2 občanského zákoníku, pokud by se nejevilo postačujícím zadostiučinění podle odstavce 1 zejména proto, že byla ve značné míře snížena důstojnost fyzické osoby nebo její vážnost ve společnosti, má fyzická osoba též právo na náhradu nemajetkové újmy v penězích.

Odpovědnost za zásah do práva na ochranu osobnosti je přitom objektivní a žalovaná se nemůže této odpovědnosti zprostit.

Z výše uvedeného je zřejmá značná intenzita zásahu do osobnostní sféry žalobkyně, zejména žalobkyně a):

- Došlo k zásahu do celé řady základních lidských a osobnostních práv žalobkyně a) – do práva na informovaný souhlas, nedotknutelnost osoby a tělesnou integritu, práva na osobní svobodu, práva na zdravotní péči v souladu se současně dostupnými poznatky lékařské vědy, práva na svobodu myšlení, svědomí a náboženského vyznání a práva svobodně projevovat své náboženství nebo víru, práva na péči o své dítě a práva na respektování soukromého a rodinného života a práva na ochranu lidské důstojnosti;
- K zásahům došlo v nejcitlivějším období života žalobkyně, kdy naopak bylo nutné k nim přistupovat s co největším respektem a empatií.

Pouhá omluva nemůže být dostatečnou formou zadostiučinění, a to i vzhledem k tomu, že v odpovědi na stížnost žalobkyně a) proti postupu při poskytování zdravotnických služeb a na výzvu k poskytnutí vhodné omluvy a finančního zadostiučinění žalovaná odmítla stížnost jako celek a veškerá pochybení popřela. Vzhledem k jasně projevenému postoji žalované k zásahům a způsobené újmě žalobkyním by nařízená omluva nesplnila svůj satisfakční efekt. Kromě toho v případě žalobkyně b) jde o nezletilou, u které vzhledem k věku omluva nenaplnuje svůj účel.

Na místě je tudíž přiznat žalobkyním peněžité zadostiučinění, jak předpokládá ustanovení § 13 odst. 2 a 3 občanského zákoníku.

Při stanovování výše nemajetkové újmy je potřeba vzít v úvahu závažnost neoprávněného zásahu, podle moderní doktríny ochrany osobnosti má navíc zadostiučinění v penězích nejen

funkci kompenzační, ale i funkci preventivní. Má odrazovat rušitele zájmů chráněných ustanoveními o ochraně osobnosti od protiprávního jednání v budoucnosti. Takové působení vyžaduje, aby se jednalo o sankci důraznou.

S přihlédnutím ke všem shora uvedeným skutečnostem, ke zmíněné rozhodovací praxi soudů a k nutnosti preventivního působení zadostiučinění se v případě žalobkyně a) jeví jako přiměřené zadostiučinění v penězích částka 500.000 Kč a v případě žalobkyně b) částka 100.000 Kč. Ve skutečnosti však ani tyto částky nemohou plně nahradit vzniklou nemajetkovou újmu. Je pochopitelné, že pokud by si žalobkyně a) mohla vybrat klidný porod se zdravotníky, kteří jí a její přání respektují a psychicky podporují, upřednostnila by jej před zacházením, kterému ona a její dcera byly podrobeny, a před peněžitou částkou, které se domáhá.

Návrh na vydání rozhodnutí

Na základě výše uvedeného žalobkyně navrhuje, aby soud vydal tento rozsudek:

- 1) Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni a) do tří dnů od právní moci rozsudku náhradu nemajetkové újmy ve výši 500.000,- Kč.
- 2) Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni b) do tří dnů od právní moci rozsudku náhradu nemajetkové újmy ve výši 100.000,- Kč.
- 3) Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni do tří dnů od právní moci rozsudku náhradu nákladů řízení.

Žádost o osvobození od soudních poplatků

Obě žalobkyně žádají soud s ohledem na své příjmové a majetkové poměry o osvobození od soudních poplatků.

██████████

nezl. ██████████

zastoupeny Zuzanou Candigliota, advokátkou